

Lammas- ja vuohirekisterin yhteistyöryhmä

Aika: 17.2.2017 klo 13:00-15:45
Paikka: Evira, Mustialankatu 3, 00790 HKI, kokoustila Jommu
Läsnä: Terhi Jääskeläinen, pj, Evira
Outi Sirola, Suomen Lammasyhdistys
Marjo Simpanen, Suomen Lammasyhdistys
Sinikka Tommila, Mtech Digital Solutions Oy
Kati Kaisajoki, Lallin Lammas Oy
Marika Lehtinen, Mavi
Sari Niemi, Mavi
Ulla Sihto, Mavi
Sanna Lahtinen, Mavi
Anssi Welling, MMM
Arto Räikkönen, Honkajoki Oy
Jukka Markkanen, MTK
Tapio Rintala, MTK
Merja Kotala, Mtech Digital Solutions Oy
Christer Ollqvist, Österbottens svenska producentförbund
Mårten Forss, SLC
Mikael Westersträhle, Suomen Lammasyhdistys
Erkki Väisänen, Suomen Vuohiyhdistys
Jenni Knuuttila, Maanmittauslaitos
Pia Vilen, Evira, siht.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.10.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Edellisen kokouksen pöytäkirjaan tehtiin tarkennus kohtaan 10. Raportti kuolleista eläimistä. Eläinsuojelulain mukainen ajantasainen kirjanpito kuolleista eläimistä tulee pitää erillisenä, jos poikimailmoituksia ei ole vielä kirjattu tai tieto ei käy niistä ilmi.

3. Asialistan hyväksyminen

Ehdotettiin käsiteltäväksi hyvinvointikorvaukseen liittyvää lääkitsemisasiaa. On epäselvää mitä lääkkeitä kutulle voi käyttää varoaikojen johdosta. Todettiin, että koska paikalla ei ollut lääkitsemisasiantuntijaa, asia selvitetään ja lisätään tämän kokouksen pöytäkirjalle muihin asioihin.

4. Ajankohtaista virastoista

• Mitpa

- Lammas- ja vuohirekisterin vuoden 2017 tulevat huoltokatkot: 19-21.5, 22-24.9 ja 10-12.11.
- MLLssa on meneillään rajapinnan palvelinmuutos

• Mtech (asiakaspalvelu)

- Maatalouden Laskentakeskus on muuttanut nimensä Mtech Digital Solutions Oy:ksi

- (Lisäys muistioon: Samassa yhteydessä lomakkeiden palautus postilokero on muuttunut. Uusi osoite: Lammas- ja vuohirekisteri, PL 63, 01301 Vantaa)
- **MMM**
  - Anssi Welling on siirtynyt maa- ja metsätalousministeriöön Ulla Joutsenlahden entiseen virkaan.
  - Ministeriö alkaa varautumaan Animal Health Lawn voimaantumiseen. Voimassa olevia asetuksia tullaan päivittämään sen myötä. Anssille voi laittaa sähköpostia (anssi.welling@mmm.fi) asiaan liittyen, mikäli nykyisessä kansallisessa lainsäädännössä on jotain korjattavaa.
- **Mavi**
  - Tukihakuohjeiden päivitys meneillään
  - Lammas- ja vuohipalkkiossa sekä kuttutuessa määritelmän muutoksia vuodelle 2017: teuraskiln määritelmä vuonna 2017 alle 12 kk ikäinen ja vähintään 10 kg ja kutun määritelmästä jää poikiminen pois
  - Kansallisten kotieläintukien haku on maaliskuussa
  - Ensimmäiset kansalliset kotieläintuet tulevat maksuun huhtikuussa
  - Alkuperäisrotusopimusta (APR) hakeneista 900 tilasta 293 on lammastiloja
  - Kuluvana vuonna ei voi APR-sopimusta hakea uutena hakijana, eläinten lisäyksiä vanhoihin sopimuksiin voi tehdä
  - Eläinten hyvinvointikorvauksen sitoumusta on hakenut n. 6 200 tilaa, joista lammas/vuohitiloja on n. 250. Haku on päättynyt. Tänä vuonna sitoumuksen haun yhteydessä tapahtui myös maksun haku, eli ei tule erillistä maksun hakua.
- **Evira**
  - Rekisteröintimaksujen palautusmenettely lampaiden/vuohien pidon loppuessa on alkanut. Palautusta on hakenut muutama tila.
  - Muutos valvonnoissa:
    - Puutteellisesti merkitty eläin, korvausmerkki tilalla, ei kiinnitetty:
      - a) eläimelle ei pystytä kohtuudella kiinnittämään tilalla olevaa puuttuvaa merkkiä, esim. vaikeakulkuiset laitumet
      - b) muut kuin edellä mainitut lampaat ja vuohet: tällaisia eläimiä voidaan todeta valvonnassa statuksella "2, lieviä puutteita" korkeintaan 10 % siitä eläinmäärästä jonka tulisi valvontahetkellä olla korvausmerkitty, mutta kuitenkin aina vähintään yksi (1) kappale. Tämän enimmäiskappalemäärän laskennassa noudatetaan normaaleja pyöristyssääntöjä (esim. 2,35 → 2; 3,5 → 4; 5,7 → 6). Edellä mainitun enimmäisrajan ylittävälle, vastaavasti puutteellisesti merkityille eläimille todetaan valvonnassa merkinnän osalta status "3, vakavia puutteita".
  - Lammastilojen otannat työn alla.
    - Christer Öllqvist toivoi, että valvontoja ei tehtäisi karitsointien ollessa meneillään, koska uuhi saattaa pahimmassa tapauksessa luoda. Keskusteltiin vastuussa olevasta tahosta jos tilalle tulee valvonnan takia taloudellisia menetyksiä. Sari Niemi kertoi tapauksesta, jossa siipikarjatilalla oli kuollut useita kanoja valvonnan takia. Tässä tapauksessa ELY-keskus oli korvannut tilalle aiheutuneet tappiot. Todettiin, että useimmiten valvojen kanssa on saatu hyvin sovittua molemmille osapuolille sopivat valvonta-ajankohdat. Mavi muistutti, että komissio edellyttää valvontojen tekemisestä joka kuukausi, joten karitsoimisaikaa ei pystytä kokonaan rauhoittamaan valvonnoilta.

5. Kuulumisia kentältä

- Todettiin, että yhteistyöryhmän kymmenes vuosi on meneillään ja paljon on saatu aikaan.
- Outi Sirola kiitti yhteistyöryhmän olemassaolosta ja totesi sen edelleen tarpeelliseksi. Sosiaalisen median aikakaudella saadaan helpommin palautteita eläintilallisilta. Myös viranomaisten on nykyään helpompi tiedottaa eri kanavia

hyväksikäyttäen, kuten esim. Mavi on tekstiviestein muistuttanut palkkioiden hakuajoista.

Ehdotettiin, että yhteistyöryhmän seuraavat kokoukset olisivat kaksivaiheisia; ensin puhtaasti teknisiin asioihin keskittyvät kohdat ja sen jälkeen vapaamuotoisempi osuus, jossa voidaan keskustella muistakin lammas/vuohitalouteen liittyvistä asioista. Näin on puhuttu jo vuoden 2016 kokouksessa. Todettiin, että seuraavat kokoukset järjestetään ehdotetulla tavalla. Sihteerin huomio: Tämän päiväinenkin kokous kesti tunnin sovittua kauemmin, joten selkeästi puhuttavaa riittää.

- On huomattu, että Stallmästarenin merkkien toimitus saattaa kestää useita viikkoja. Kun toimitusten perään on kysytty, ovat merkit tulleet muutaman päivän kuluttua. Christer Ollqvist kertoi jutulleensa Stallmästarenin edustajan kanssa, joka oli kertonut loppuvuoden olevan hiljaista aikaa merkkitilausten suhteen, joten se olisi paras aika tilata merkkejä. Merkkitilaukset kasaantuvat helmi-maaliskuulle, joka on merkkitoimittajille kiireisintä aikaa.

6. Lampaiden ja vuohien hävitysilmoitukset, tilanne (Honkajoki Oy)

Honkajoki on saanut testausvaiheeseen lampaiden ja vuohien hävitysilmoitusten toimittamisen viranomaisrekisteriin. Tuotantoon on tarkoitus siirtyä huhtikuussa.

Keskusteltiin myös siitä millä tavoin teurastamon tulisi ilmoittaa sellaiset eläimet, jotka ovat kuolleet kuljetuksen aikana, teurastamon navetassa tai jotka hylätään ennen teurastusta. Asia varmistettu kokouksen jälkeen sivutuotteista vastaavalta ylitarkastajalta: Tällaiset eläimet tulee etukäteen ilmoittaa erikseen Honkajoelle. Niitä ei tule sekoittaa teurastamolta muuten Honkajoelle toimitettavaan materiaaliin, vaikka ne voikin toimittaa samassa kontissa muun materiaalin päällä. Honkajoki ottaa näistä eläimistä tarvittavat näytteet ja toimittaa eläimistä jatkossa hävitysilmoituksen. Rekisteriin eläimet ilmoitetaan teurastusilmoituksella kuolleeksi ja hävitetyiksi raatokeräilyyn.

7. WebLamma, WebVuohi

WebLampaalla on tulossa huoltokatko 11.3.2017, jolloin sovellus ei ole käytettävissä. WebLampaasta korjataan siinä yhteydessä tapahtumien päivitystoimintoa (synkronointi), jolloin teurastamon tehdessä eläimestä teurastusilmoitus, ei se enää häviä elävien eläinten listalta.

8. Sovelluksen kehitystoiveita, kysymyksiä

• Merkkitilausjärjestelmän merkkimallikombinaatiot, tilanne

Merkkitoimittajien järjestelmät taipuvat siihen, että samaan aikaan voi tilata kahta eri merkkimallia, kuten on toivottu. Mitpa tekee muutoksesta työmääräarvion ja asia käsitellään ylläpitoryhmässä.

• Voiko teurastamo ilmoittaa väärän lampaan teurastetuksi?

Kyllä voi. Toisen eläintenpitäjän hallussa olevaa eläintä ei sovelluksella voi ilmoittaa teuraaksi, mutta saman omistajan väärälle eläimelle voi tehdä teurastusilmoituksen. Nähtiin erittäin tärkeänä, että jo eläinluettelossa olisi korostettuna eläin, jolle on tehty joku muu ilmoitus toisen toimijan toimesta esim. osto- tai teurastusilmoitus. Tällä hetkellä teurastustapahtumat-välilehdellä kyseinen toiminto jo on toteutettu.

Välilehdellä näkee vain 300 edellisen teurastustapahtuman tiedot, joten suuressa karjassa tällaisen eläimen huomaaminen on mahdotonta. Mitpa tekee toteutuksesta työmääräarvion ja asia käsitellään ylläpitoryhmässä. Tämä kehitysehdotus priorisoitiin ensimmäiseksi kehitystoiveista.

- **Syötettyjen tietojen korjausmahdollisuus: mitä tietoja voi muuttaa esim. poikimisilmoituksella ja onko muutoksiin jokin aikaraja?**
Aikarajaa muutokselle ei ole, mutta kaikkia tietoja ei pysty muuttamaan esim. sukupuoli, jonka korjaaminen eläintenpitäjän toimesta haluttiin mahdolliseksi. Tällä hetkellä muutoksen voi tehdä vain asiakaspalvelu. Selvitetään miksi tämä on toteutettu näin ja olisiko mahdollista muuttaa toimintoa, jolloin asiakaspalvelua ei tarvitsisi työllistää.
- **Korvamerkkien tarkistenumeron merkitys nykyjärjestelmässä?**
EU-tunnuksen virallisen osan perässä on tarkistenumero, joka on laskettu tietyllä kaavalla. Tarkistenumeroa ei tarvitse missään ilmoituksessa antaa, vaan se tulee näkyviin EU-tunnuksen syöttämisen jälkeen. Tarkistenumero on alun perin kehitetty siksi, jotta esim. teurastamo syötettyään EU-tunnuksen teurastusilmoitukseen, huomaa jos tarkisteeksi ilmestyykin väärä numero tai sitä ei tule ollenkaan, mikä indikoi sitä, että tunnus on väärä tai puutteellinen. Tarkistenumero katsottiin pääasiassa hyödylliseksi varsinkin kun se nykyisin on korvamerkissä erotettu selkeästi.
- **Termi ruhopaino?**
Ruhopainon määrittely aiheutti paljon keskustelua. Teurastamoiden vaakajärjestelmissä on valmiiksi laskuri, joka vähentää kuumapainosta laskennalliset kaksi prosenttia. Joissain tapauksissa kaksi prosenttia voi kuitenkin olla liikaa todellisuuteen verrattuna. Tämä korostuu tilanteessa, jossa ruhopaino on 18 kilon paikkeilla, eli laskennallisen vähennyksen johdosta teuraseläin saattaa menettää teuraskaritsa/-kilipalkkion. Tehtävä 2 % kuumapainovähennys on kuitenkin vakiintunut käytäntö ja se on tasa-arvoinen kaikille toimijoille käytännön ollessa yhtenevä kaikilla teurastamoilla.
- **Teurastamolle tietoon eläimen sen hetkinen omistaja**
Teurastamolla aiheuttaa ongelmia iloiset harrastelijat, jotka eivät ole rekisteröineet harraste-eläimiään. Tällaisia eläimiä ei tule ottaa vastaan teurastamolle, eikä niille ei pysty tekemään teurastusilmoitusta. Eläimen omistajatieto toivotaan näkyväksi esim. alkuperäkyselyyn. Evira selvittää asian oikeudellisen näkökulman.
- **Ruokintapäivälaskuri, josta voisi vuoden mittaan voisi tarkastaa ey:n määrän**
Kaupallisten sovellusten toimittajien toivotaan toteuttavan laskurin, jolla voisi tarkastella eläinyksikkömääriä. Tällä hetkellä lammas- ja vuohirekisterisovelluksella voi tehdä kuluvan hetken laskennan. Evira laittaa ohjeistusta asiaan liittyen seuraan tuottajakirjeeseen.
- **Teurastamon ilmoituksella teuraskaritsoiden luokitus ja painotiedot tuotosseurantaan rajapinnan kautta**
Lammas- ja vuohirekisteriin on jo toteutettu myös ylimääräisiä ruhon lisätietoja esim. ruholuokka ja laatuluokka. Mitpa selvittää nyt jo poistettujen ilmoitustietojen palauttamisen mahdollisuutta sovellukseen ja tekee siitä, sekä tietojen viemisestä rajapinnalle työmääräarvion.
- **Poistoilmoituksen tallentaminen luonnoksena tai tapahtumapäivän määrittelemisen tulevaisuuteen**
Tuottajat toivovat edelleen poistoilmoituksen tallennusmahdollisuutta luonnoksena, jotta kun poistettavista eläimistä kuitenkin useimmiten tehdään sovelluksella lista, voisi kyseisen listan tallentaa luonnoksena ja lähettää sen rekisteriin kun poisto on tapahtunut. Etukäteen tallennuksen mahdollisuutta ei suositella, koska ryhmän jokaisesta eläimestä tehdään erillinen tapahtuma eli jos esim. poistopäivä siirtyy, joutuu korjauksen tekemään kaikille eläimille erikseen. Selvitetään onko luonnoksena tallennuksesta jo tehty työmääräarviota.
- **Poikimisilmoituksen oletustiedot**
Toivottiin, että poikimisilmoituksessa olisi oletuksena toinen sukupuoli, sekä automaattitoimintoa, joka muuttaisi eläimen sen täyttäessään vuoden siitoseläimeksi (käyttötarkoitus). Teuraat yleensä lähtevät alle vuoden iässä tukipolitiikan takia.

Asiasta keskusteltiin paljon ja todettiin, että oletus sukupuolella johtaa virheisiin ja siitoseläimeksi automaattisesti muuttoa ei kannata tehdä, koska kaikilla on omat menetelmänsä asian hoitamiseksi. Sovellukseen on jo toteutettu käyttötiedot-ilmoitus, jolla yhdellä ilmoituksella voi muuttaa maksimissaan 50 eläimen käyttötiedot esimerkiksi lihantuotannosta jalostukseksi.

- **EU-tunnusten numerosarjan muuttaminen loogisemmaksi (esim. syntymätilan tilatunnus+yksilötunnus)**

Asiasta keskusteltiin paljon. Eviran kanta asiaan on se, että yhdistelmä tilatunnus+neljä-viisi juoksevaa numeroa ei mahdollista täysin uniikin tunnuksen olemassaoloa. Jossain vaiheessa tulee vastaan tilanne, jossa koko sarja on käyty läpi. Tietokannassa EU-tunnus on ”perusavain” eli kahta samanlaista ei voi olla olemassa. Myös tilatunnuksen näkyminen korvamerkissä ei välttämättä ole henkilörekisterilain mukaista.

- **E-merkki päämerkiksi ja ainoaksi merkiksi yksinkertaisessa järjestelmässä**
E-merkki voi olla päämerkki, jos se on sellaiseksi Evirassa hyväksytty. Tällä hetkellä kukaan merkkitoimittajista ei ole näin tehnyt eli E-merkki voidaan tilata vain apumerkiksi.

Keskusteltiin valvonnoissa tapahtuneista tulkinnoista. Tapio Rintala kertoi, että vallalla on käsitys, että eläin ei saa olla merkitty yhdellä korvamerkillä, jos sille on tilattu normaalin merkkijärjestelmän mukaiset merkit. Evira kertoi, että alle yhden vuoden ikäinen eläin saa olla syntymäpaikassaan yhdellä korvamerkillä vaikka sille olisikin tilattu merkit molempiin korviin huolimatta siitä, onko merkki joskus ollut toisessakin korvassa tai vain kiinnittämättä. Valvonnoissa ei tarkasteta sitä, minkä merkkijärjestelmän merkkejä tilalle, saati tarkastettavalle eläimelle on tilattu.

9. Muut asiat

- **Kuttujen loislääkitsemisen varoaika**

Eläinten hyvinvointikorvauksen yhtenä ehtona on loistorjuntasuunnitelma ja siihen liitettävä lääkityssuunnitelma, johon voidaan tukeutua jos näytteisiin perustuen lääkitystä tarvitaan. Lypsykutuille löytyy nykyisten kaskadisäännösten puitteissa loishäätölääkitysvaihtoehtoja, jossa maidon varoaika on nolla vuorokautta. Kaskadikäytöstä ja mahdollisesta varoajasta päätöksen tekee hoitava eläinlääkäri, tarvittaessa eläinlääkäri voi konsultoida Eviraa (liisa.kaartinen@evira.fi).

10. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään noin vuoden kuluttua. Sovittiin, että seuraavan kokouksen teknisen osan jälkeen voitaisiin jatkaa vapaamuotoisemmalla keskustelutilaisuudella. Kokouksen ajankohta päätetään myöhemmin.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.45.

JAKELU

Paula Kinnunen
Jaana Mikkola
Anssi Welling
Terhi Jääskeläinen
Merja Kotala
Erkki Väisänen
Tapio Rintala
Outi Sirola
Marika Lehtinen
Marjo Simpanen
Jukka Markkanen

Gun Karell
Mikael Westersträhle
Christer Ollqvist
Anne Ojala
Sari Jääliinoja
Jenni Knuutila
Mia Sundström
Kari Valkosalo
Mårten Forss
Anssi Welling
Arto Räikkönen

Sinikka Tommila
Kaie Ahlskog
Kati Kaisajoki
Pia Vilen

